

Plan Urbanistic General Municipiul Tîrgu Mureş
Studiu de fundamentare

Potenţial economic si
perspectivele de dezvoltare ale
municipiului

TÎRGU MUREŞ

Studiu preliminar

Proiectant general: S.C. PROIECT SRL Tîrgu Mureş
Consultant / Subcontractant: Camera de Comerţ şi Industrie Mureş

Geographic positioning of Development Centre Region in European Union and Romania

Regiunea CENTRU

- Suprafață: 34.100 km² (14,3% din teritoriu, depășind țări europene ca Albania, Luxemburg, Macedonia, Slovenia și Republica Moldova)
- Realizează conexiuni cu 6 regiuni de dezvoltare (distanțe aproximativ egale până la frontiere).
- Situată la intersecția unor rute importante de transport rutier și feroviar.
- Caracteristici
 - grad mare de urbanizare (cel mai mare după Ilfov)
 - policentrică (Brasov – pol de creștere, Tirgu Mures, Sibiu – poli de dezvoltare urbană) – efect de halo pentru dezvoltare echilibrată (societate, economie, mediu)
 - varietatea peisagistică a reliefului (47% muntos), obiectivelor turistice naturale și antropice, a patrimoniului cultural, a resurselor de subsol și suprafață
 - diversitate etnică, interferențe culturale, mare varietate de tradiții și obiceiuri

Judetul MUREȘ (581.267 locuitori)

- Reședința: municipiul **Tîrgu Mureș** (144.806 locuitori)
- Municipii
 - Reghin (36.641 locuitori)
 - Sighișoara (32.444 de locuitori)
 - Tîrnăveni (26.144 locuitori)
- 7 orașe (Luduș, Sovata, Iernut, Sărmașu, Ungheni, Miercurea Nirajului și Sângeorgiu de Pădure), 91 comune, 487 de sate.
- Relief variat: Câmpia Transilvaniei, Podișul Târnavelor, zona montana si a dealurilor subcarpatice interne
- Resurse:
 - zăcămintele de gaz metan, sare, ape minerale sărate, lacuri sărate, nămoluri sapropelice, gaze mofetice
 - fondul forestier important (aproximativ o treime din teritoriul județului)
 - roci vulcanice, sedimentare, detritice, nisipurile, marne, argile, produse balastiere

TÎRGU MUREȘ – Repere istorice

- Cercetările arheologice au demonstrat că pe situl actual al orașului s-au suprapus mai multe vetre de așezări aparținând diverselor epoci istorice
 - cultura Criș, cea mai veche cultură neolitică de pe teritoriul țării noastre,
 - elemente care atestă continuitatea locuirii în epoca bronzului și a fierului
 - la Cristești, în apropierea orașului, cercetările arheologice au scos la lumină urmele uneia dintre cele mai mari așezări civile romane din zonă.
- Poziția geografică favorabilă, în centrul arcului Carpatic, la intersecția unor importante drumuri între regiuni cu potențial economic variat și accesul ușor oferit de culoarul larg al Mureșului a impulsionat dezvoltarea **funcției comerciale** a orașului.
- 1332 (prima atestare documentară) **Novum Forum Siculorum** (Tîrgul Nou al Secuilor)
- Numele de “**târg**” era dat de diferiții negustori, după naționalitatea lor: **Tîrgu Mureș** de români, **Marosvásárhely** (loc de târg pe Mureș) de maghiari, **Neumarkt am Mieresch** de germani, **Agropolis** (Tîrgul de cereale) de greci.
- Dezvoltarea meseriilor și înființarea breslelor (sec. XIV-XVI) a favorizat dezvoltarea urbană, apărând fortificațiile și bastioanele cetății, conservate până astăzi ca mărturii ale rolului meșteșugurilor în viața social-economică a orașului de pe Mureș.

TÎRGU MUREȘ – Repere istorice

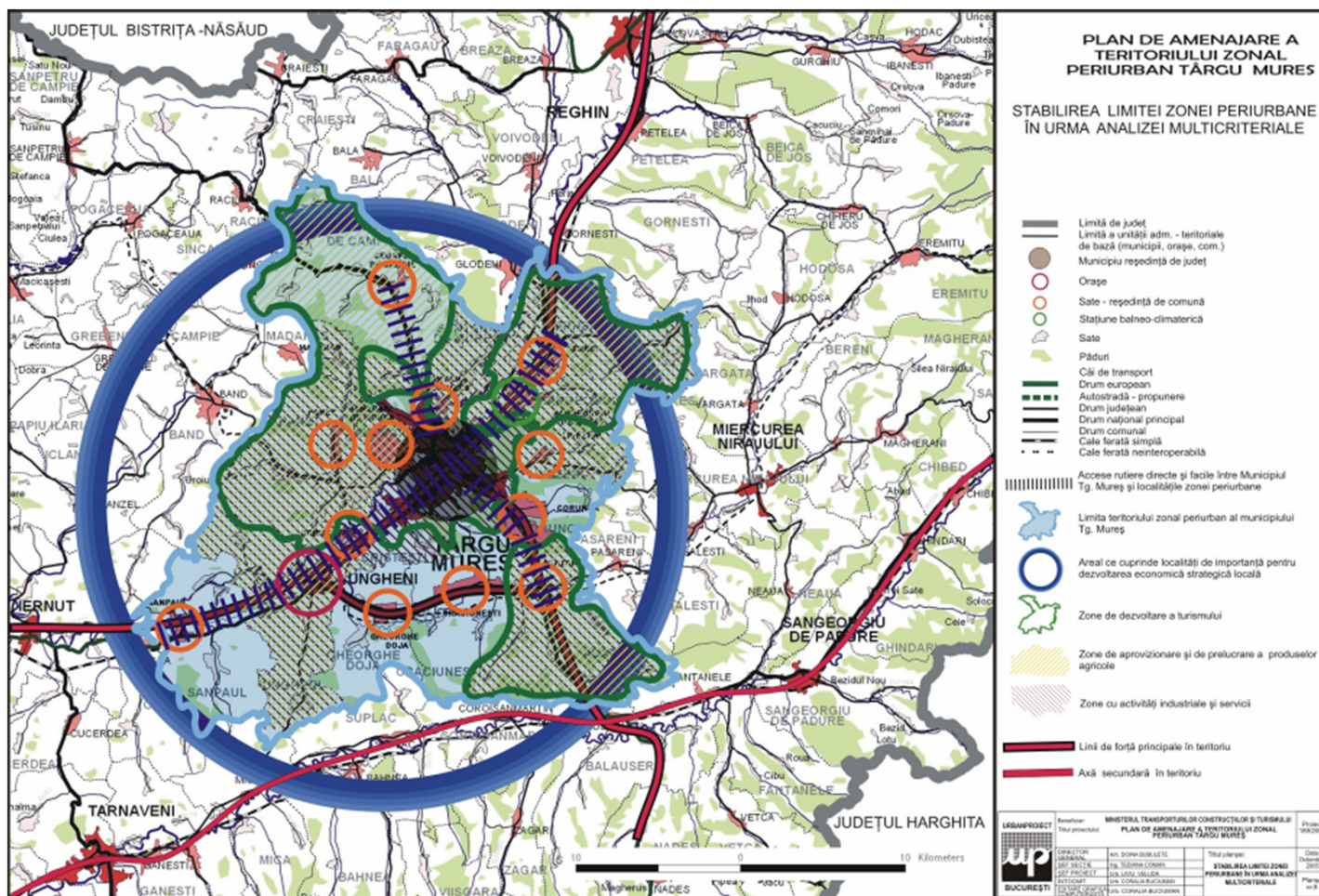
- Favorizată de resursele de gaz metan, materii prime, forță de muncă, îndelungate tradiții (meșteșugărești începând din evul mediu și de fabrică din a doua jumătate a secolului XIX), industria orașului s-a dezvoltat continuu, influențând evoluția urbanistică, economică, dezvoltarea demografică și culturală a orașului.
 - Primele industrii traditionale: prelucrarea lemnului, confecțiile, industria pielăriei și încălțămintei, industria alimentară.
- Perioada comunista este marcata de industrializarea forțată, creșterea rapidă a populației, transformarea radicală a aspectului edilitar.
 - In 1990 aproximativ 60% din producția industrială a orașului era asigurată de construcțiile de mașini (31,7%) și industria chimică (27,8%).
 - In 1998 structura industrială era dominată de 4 sectoare industriale: construcții de mașini, industria chimică, industria de confecții, textile, pielărie și industria de prelucrare a lemnului cu o pondere de peste 75% din totalul producției industriale.

Tîrgu Mureș în cadrul periurban

- Planul de amenajare a teritoriului zonal – PATZ – Periurban pentru Municipiul Tîrgu Mureș a delimitat o suprafață de aproximativ 678,40 de km², limitrofă municipiului Tîrgu Mureș, definită ca zonă periurbană, ce cuprinde următoarele 15 unități administrativ-teritoriale (U.A.T.-uri):
 - *Municipiul Tîrgu Mureș*, reședință de județ și municipiu de rang II în ierarhizarea municipiilor și orașelor din România
 - *Orașul Ungheni*, localitate urbana de rang III (orașe care nu au statut de municipiu)
 - Următoarele comune (de la vest la est): *Ceuașu de Câmpie, Sântana de Mureș, Ernei, Sângeorgiu de Mureș, Livezeni, Corunca, Acățari, Crăciunești, Cristești, Gheorghe Doja, Sânpaul, Pănet, Sâncraiu de Mureș*
- **Municipiul Tîrgu Mureș** se detașează net prin funcțiile sale diverse, complexe, ca centru administrativ, cultural, industrial și de servicii (financiar, comercial, etc.) al întregii zone.

Tîrgu Mureș în cadrul periurban

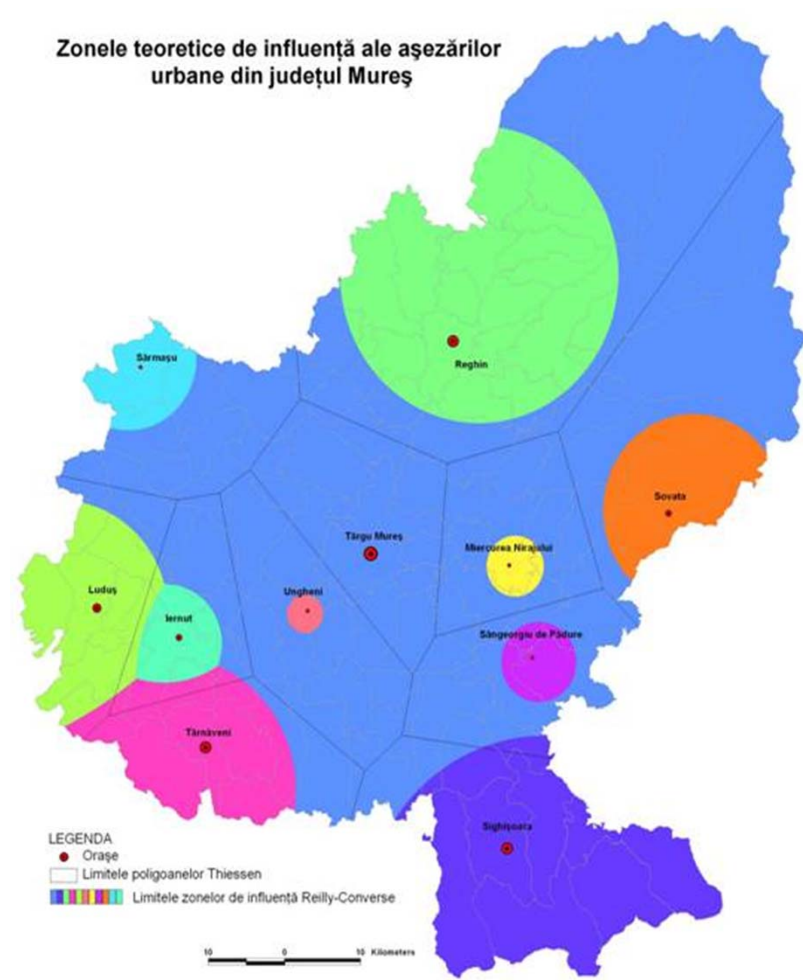

Tîrgu Mureș în cadrul periurban

- Relațiile dintre oraș și teritoriul său adiacent se materializează în relații de natură economică, demografică, socială, culturală, politico-administrativă.
- Fluxuri periurban – urban
 - pol de atracție pentru forța de muncă, elevi, studenți – navetism
 - clienți pentru serviciile sociale, administrative, financiar bancare, comerciale, agrement, cultura
 - sursa de produse agro-alimentare proaspete
- Fluxuri urban – periurban
 - zona de deservire: aeroport Ungheni
 - relocarea unor unități industriale, centre comerciale, zone rezidențiale

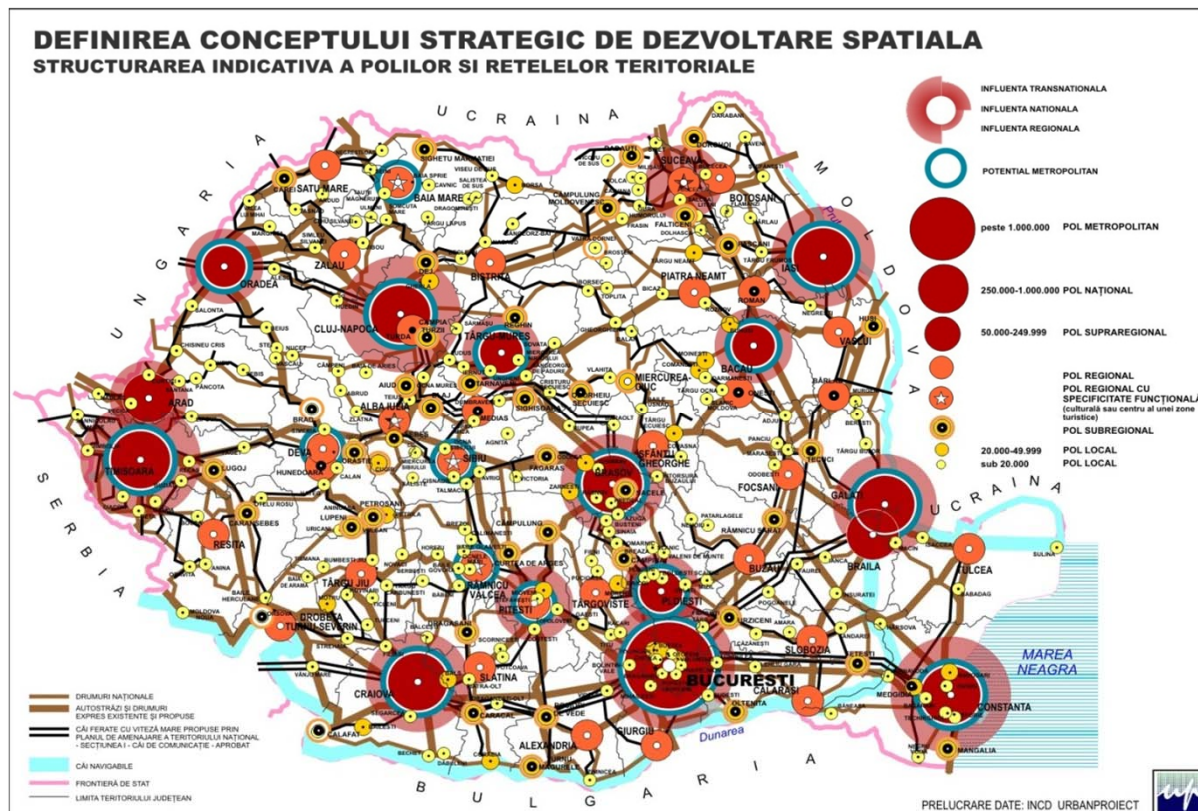
Tîrgu Mureș în cadrul județean

- *Zona de influență primară, apropiată sau Umland* = aria periurbană (potential și alte comune)
- *Zona de influență secundară, depărtată sau Hinterland* corespunde aproximativ cu limitele județului Mureș (Tîrgu Mureș = centrul coordonator al întregului sistem de așezări al județului, concentrează instituții administrative, universități, spital județean, instituții culturale, instituții financiar-bancare, centre comerciale etc.
- *Zona de influență terțiară* depășește județul Mureș, se extinde și în județele vecine din Transilvania (centru de excelență în domeniul medical, învățământ superior)

PATJ Mureș –Teoria locurilor centrale

Tîrgu Mureș pol de dezvoltare urbană

■ Tîrgu Mureș

Pol supraregional

OPUS (potențial FUA):

50.000 – 249.999

locuitori

Centre

regionale cu premise

favorabile de afirmare:

aeroport, situare pe

coridoare trans-europene

de transport, cu

învățământ universitar și

anumite funcțiuni

specializate “de

excelexență”, care se fac

remarcate și prin

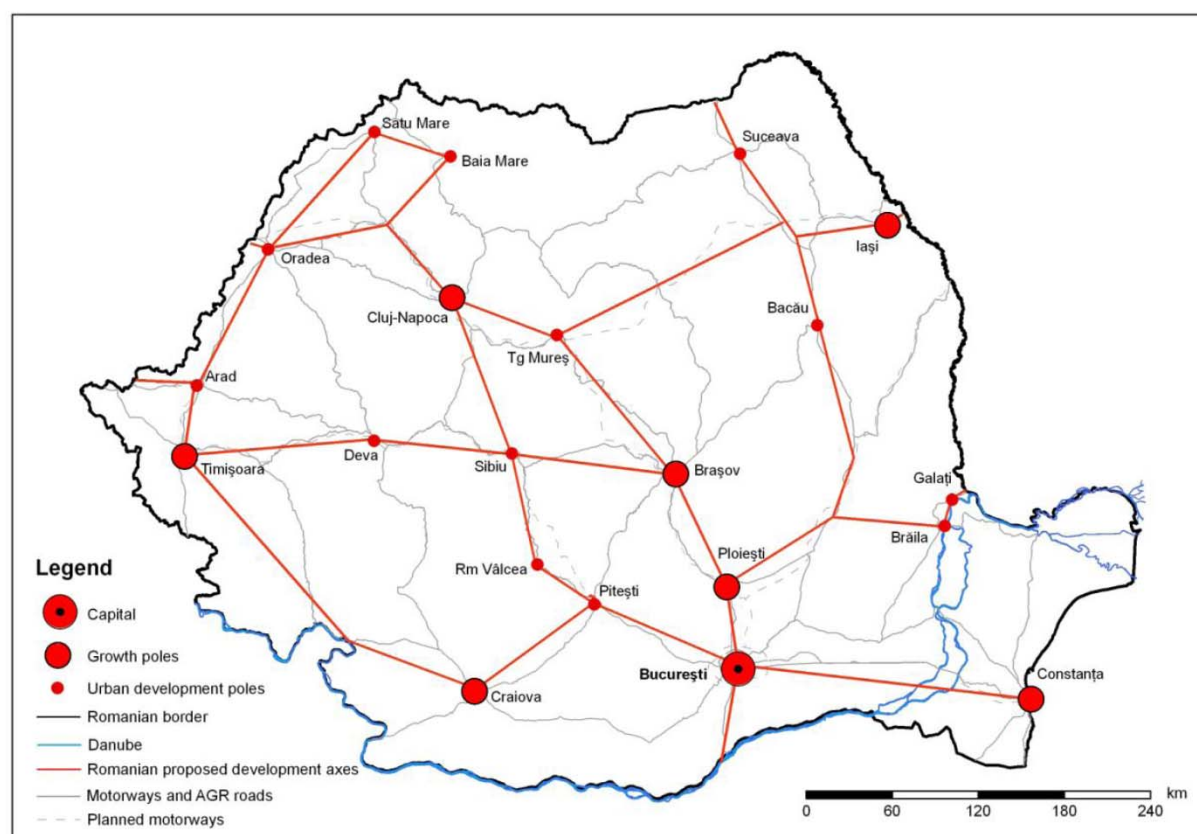
amplarea zonei de

influență)

■ CSDTR 2007-2030 - dezvoltare policentrică

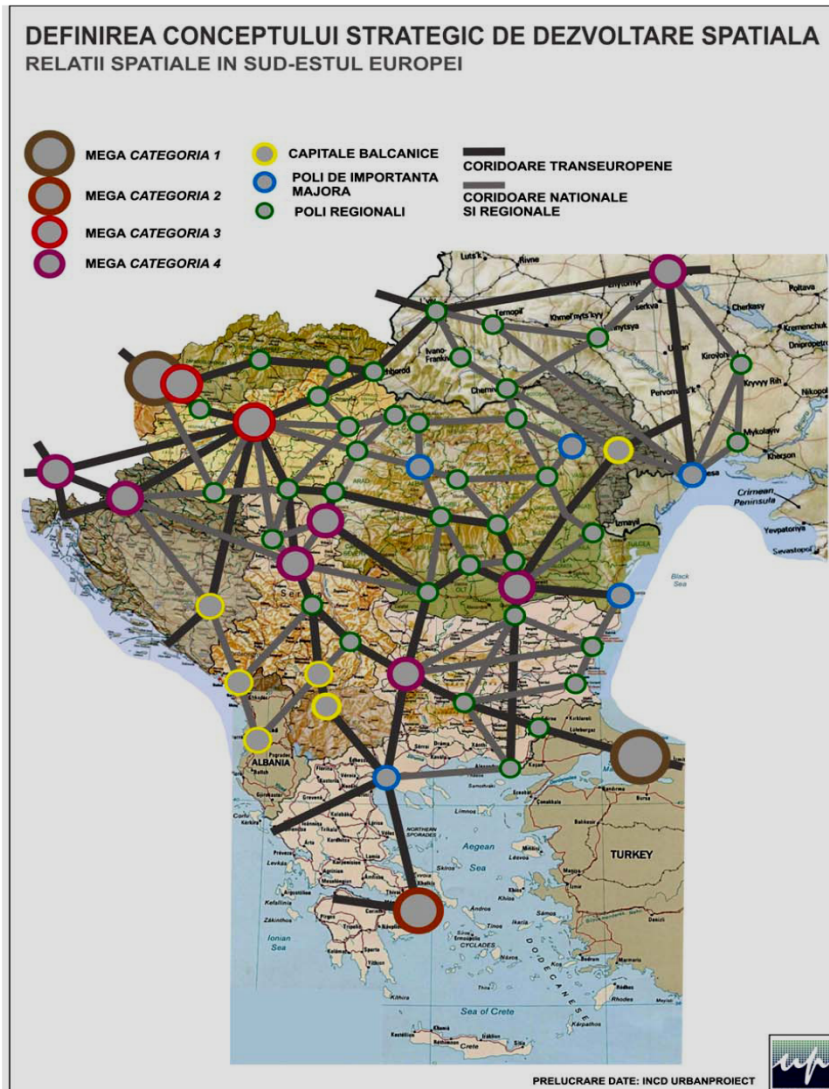
■ competitivitate regională - coeziune economică si socială

Tîrgu Mureș pol de dezvoltare urbană

Poli de creștere, poli de dezvoltare urbană și axe de dezvoltare cf. HG 98/2008

Axe europene de dezvoltare

Infraestructura de transport

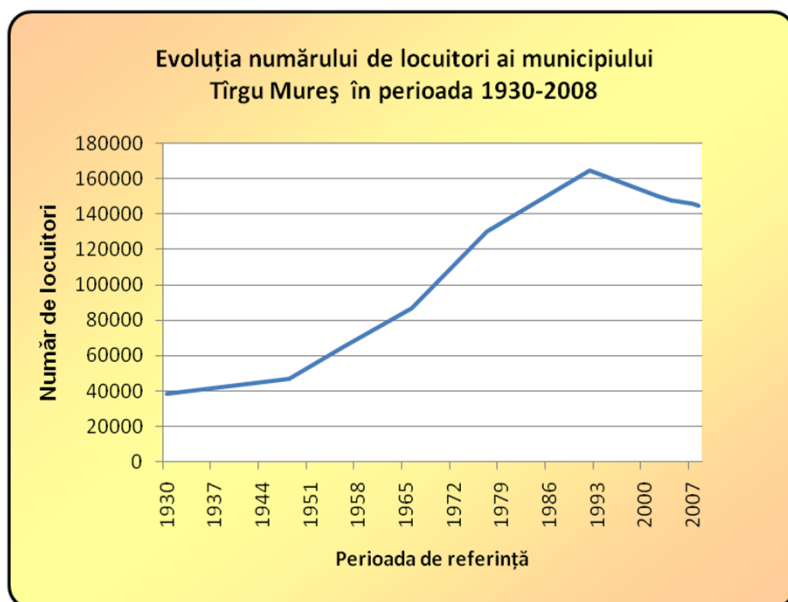

Tîrgu Mureș pol de dezvoltare urbană

- CSDTR 2007-2030 este conceput pentru implementarea politicilor europene de coeziune care apreciază importanta orașelor ca jucători cheie într-o economie competitivă, în special când este vorba despre o creștere bazată pe cunoaștere și crearea de prosperitate,
 - promovarea unor practici de producție și consum sustenabile,
 - implementarea politicilor de cercetare-dezvoltare și inovare,
 - protecția mediului, dezvoltarea turismului,
 - dezvoltarea sistemului de utilități publice, infrastructura umană,
 - ridicarea nivelului de trai, conservarea patrimoniului cultural etc.
- Poziționarea geostrategică centrală, cu acces la drumul european E60, la rețeaua de cai ferate, existența aeroportului de importanță transnațională, situarea în punctul de conexiune al viitoarelor autostrăzi Transilvania și Tîrgu Mureș – Iași, conferă importante atuuri pentru manifestarea vocației naționale și internaționale a municipiului Tîrgu Mureș prin dezvoltarea în cadrul tiparului policentric stabilit prin CSDTR 2007-2030.

Populatia

- 144.806 locuitori
 - 68.503 populație de gen masculin
 - 76.303 populație de gen feminin
- mare diversitate etnică, lingvistică și religioasă
 - 50,34% români,
 - 46,72% maghiari
 - 2,43% romi
 - 0,20% germani
 - 0,31% alții

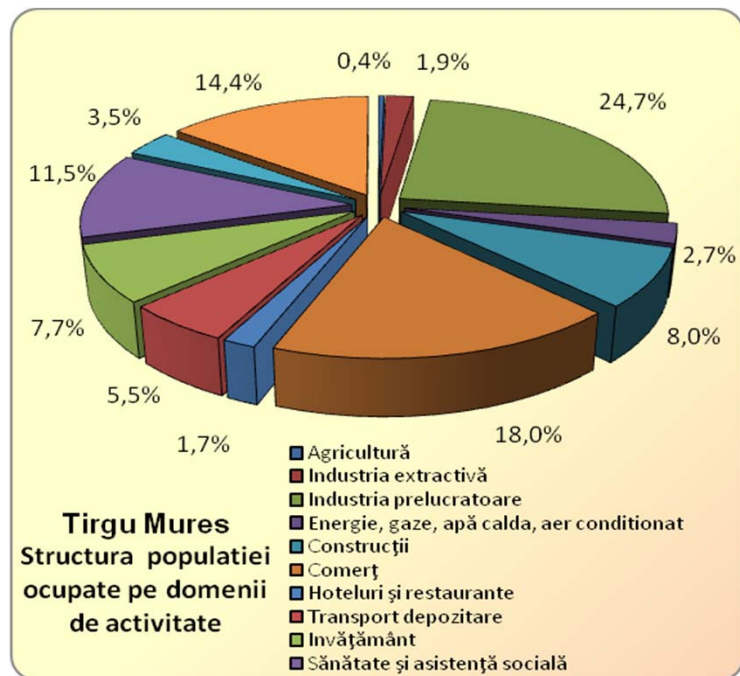
- Transformari calitative
 - Fenomenul de migrație a populației tinere
 - Scăderea sporului natural
 - Fenomenul de îmbătrânire a populației

Populația ocupată

Populația civilă ocupată 2008	Număr	Pondere		Număr	Pondere
Agricultură	252	0,4%	Total sector primar	252	0,4%
Industria extractivă	1.193	1,9%	Total sector secundar	23.196	37,3%
Industria prelucrătoare	15.385	24,7%			
Energie electrică și termică, gaze, aer condiționat	1.669	2,7%			
Construcții	4.949	8,0%			
Comerț	11.228	18,0%	Total sector terțiar	38.794	62,3%
Hoteluri și restaurante	1.067	1,7%			
Transport depozitare	3.397	5,5%			
Învățământ	4.815	7,7%			
Sănătate și asistență socială	7.166	11,5%			
Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	2.152	3,5%			
Altele	8.969	14,4%			
TOTAL	62.242	100,0%		62.242	100,0%

- Conform ultimului PUG, în 1996, ponderea activităților industriale în structura forței de muncă era de 45,4%, în declin cu 8 procente față de momentul de debut al tranziției. Numărul de salariați din industrie era de 33.244 (din care 750 în industria extractivă, 30.126 în industria prelucrătoare și 2.368 în domeniul energie, gaze, apă). Numărul de salariați din comerț era de 9.604 iar în servicii de 18.279.

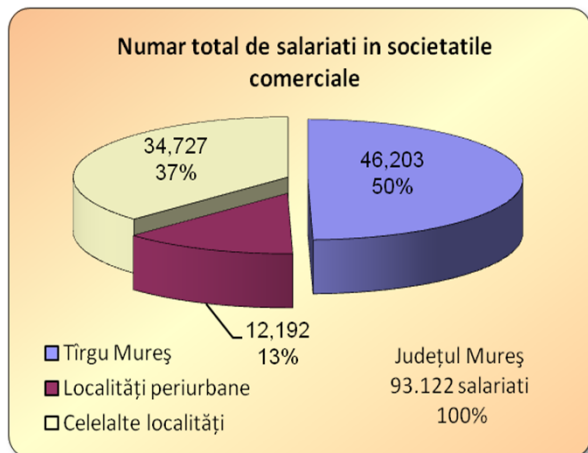
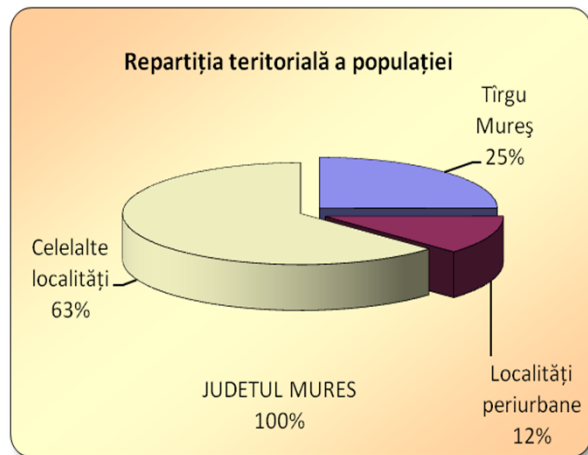
Populatia ocupata

Situația șomajului	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Numărul șomerilor Tîrgu Mureș	5.030	4.984	3.892	2.993	3.330	3.492
Rata șomajului (%) Tîrgu Mureș	4,12	4,68	5,28	4,28	4,66	5,25
Numărul șomerilor Județul Mureș	10.736	11.473	13.082	10.691	11.607	19.999
Rata șomajului (%) Județul Mureș	4,4	4,6	5,2	4,3	4,7	8,0

- Scădere cu 45% a numărului de salariați din industrie
- Creștere cu 50% în servicii, 17% comerț, 6% învățământ, 31% sănătate și asistență socială

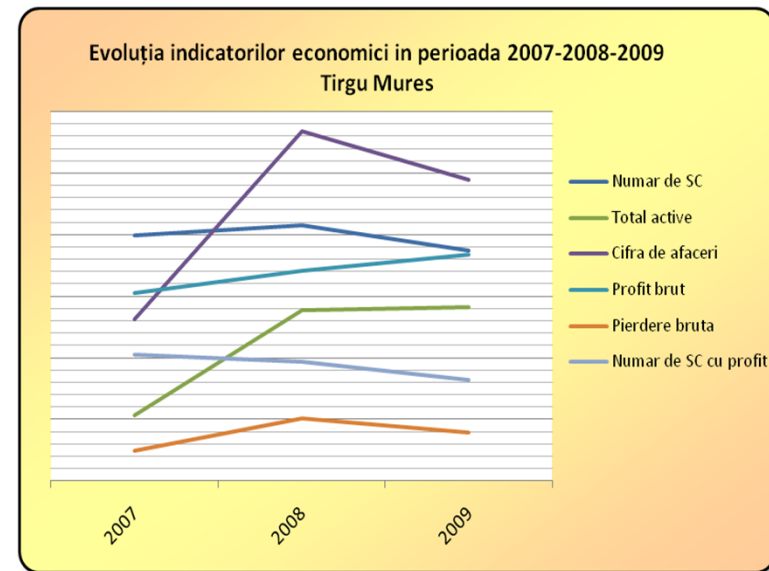
Populatia ocupata

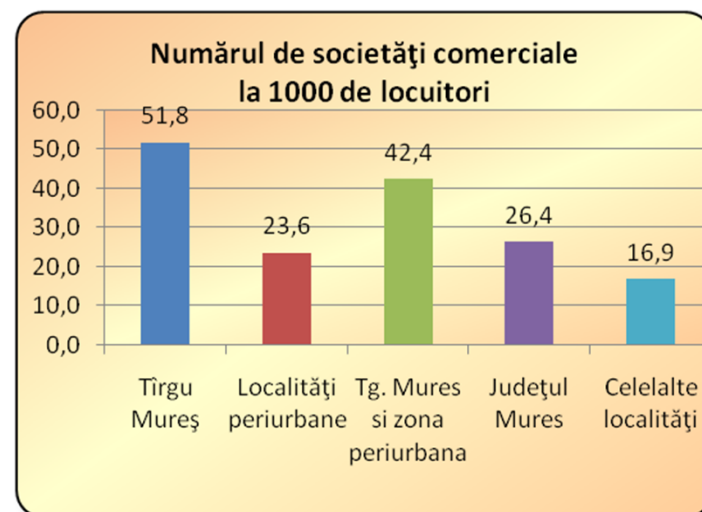
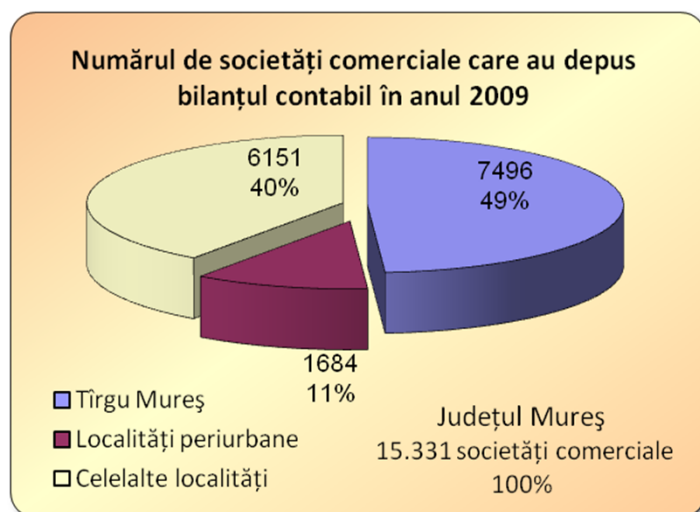
- Fenomenul de migrație a populației tinere, scăderea sporului natural dublata de fenomenul de îmbătrânire a populației sunt elemente îngrijorătoare care impun măsuri la nivel național pentru încurajarea natalității.
- Pe plan local, se poate acționa pentru
 - crearea de locuri de muncă mai multe și mai bine plătite,
 - construcția de locuințe pentru tineri și îmbunătățirea condițiilor de locuit,
 - asigurarea unor condiții flexibile de muncă pentru mamele care lucrează
 - construcția de noi creșe, grădinițe și dezvoltarea unor programe prelungite de tip after-school

Diagnoza activității economice

- Declinul activitatilor industriale, privatizare, restructurare
- Creșterea ponderii activitatilor terțiare
- Globalizare
- 2004 – Dobândirea statutului de economie de piață funcțională
- 2007 – Aderarea la UE
- 2008 – Debutul crizei financiare

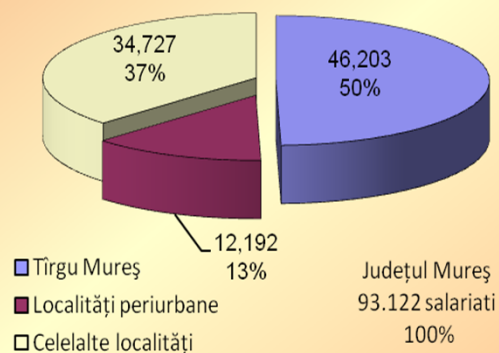
Diagnoza activității economice

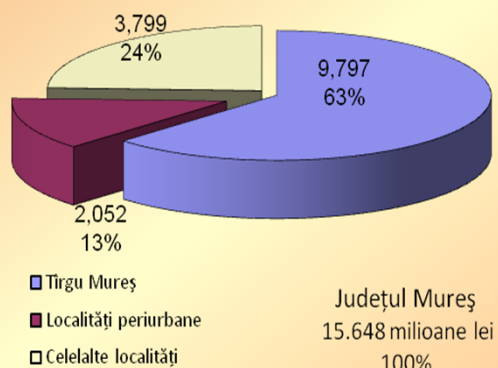
- Media națională 30,9 firme la 1000 de locuitori
 - Bucuresti-Ilfov cu 69,7
 - Nord-Vest cu 32,7
 - Vest și Centru cu 32,5
 - Nord-Est cu 19,5 firme la 1000 de locuitori.

Diagnoza activității economice

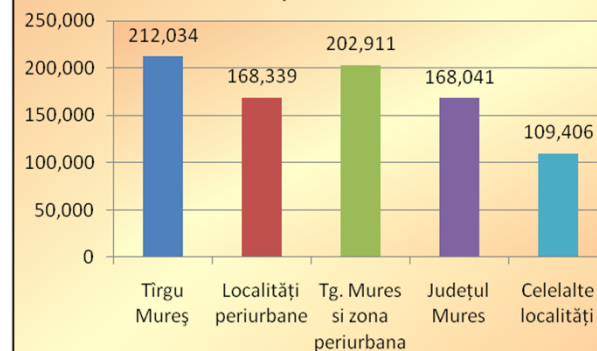
Numar total de salariați in societatile comerciale

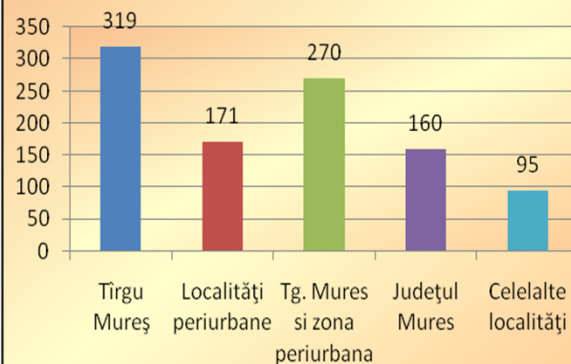
Repartitia cifrei de afaceri realizate de societatile comerciale - milioane lei

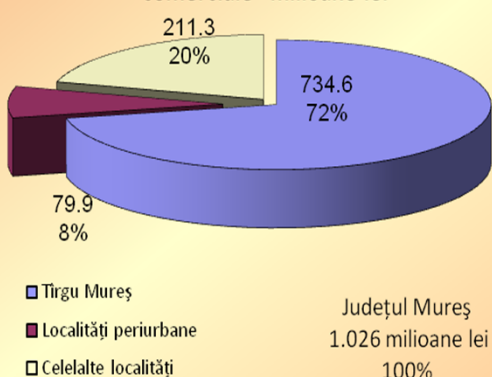
Productivitatea anuala a muncii lei / salariat

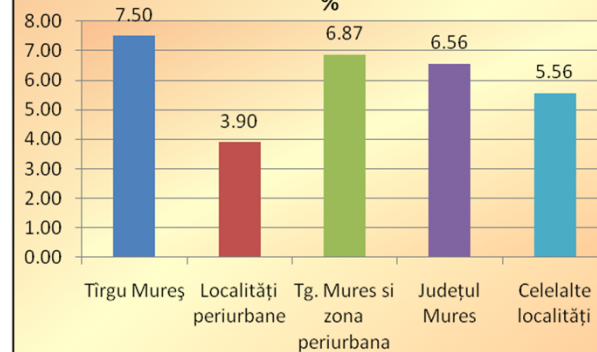
Numar de salariați la 1000 de locuitori

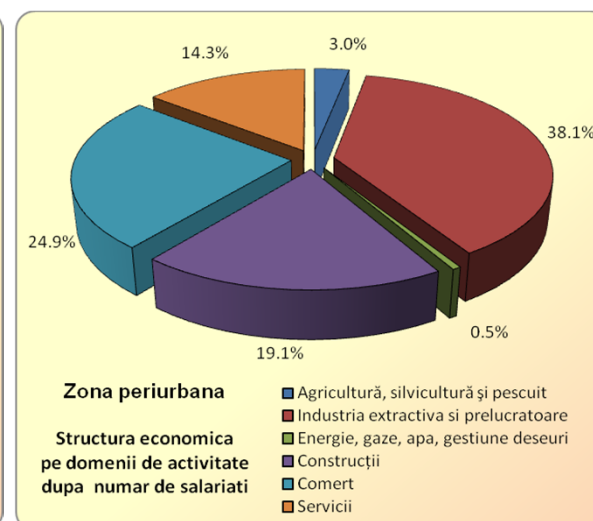
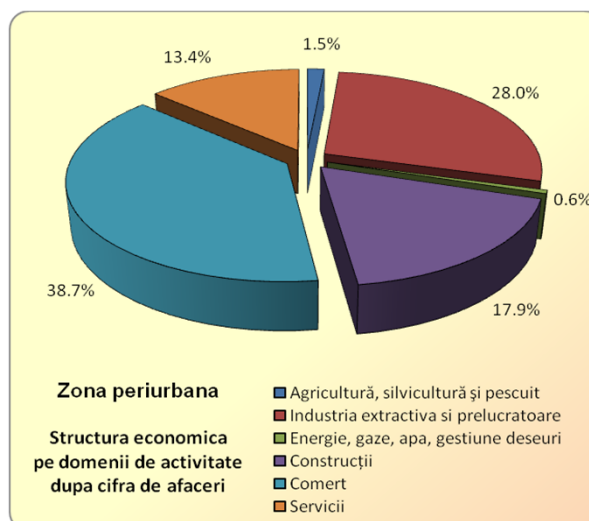
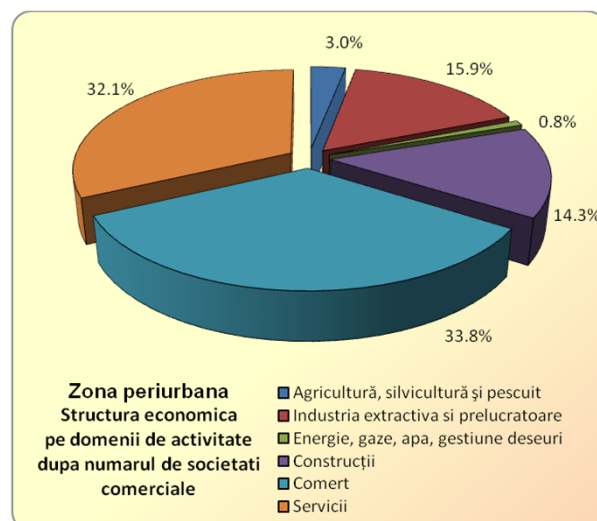
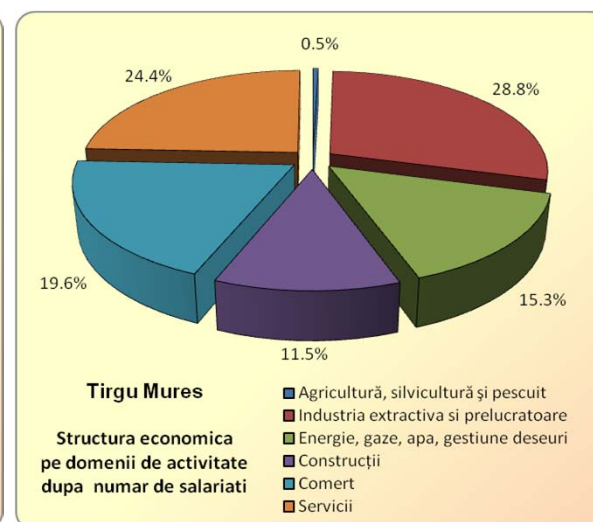
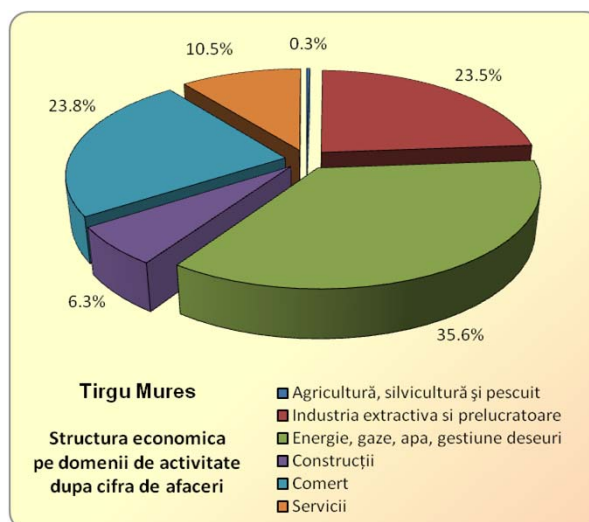
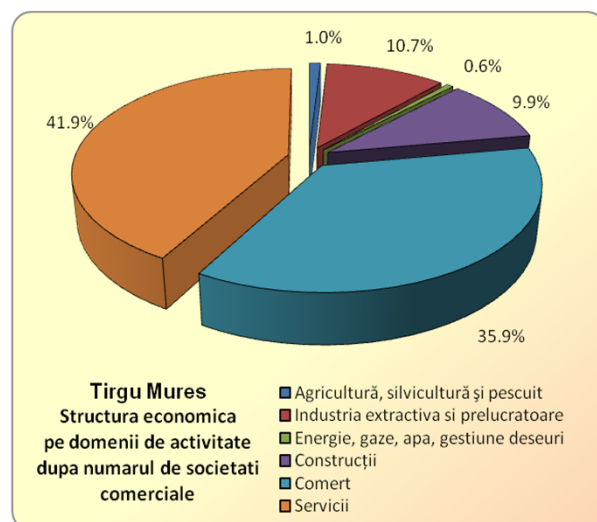
Repartitia profitului brut realizat de societatile comerciale - milioane lei

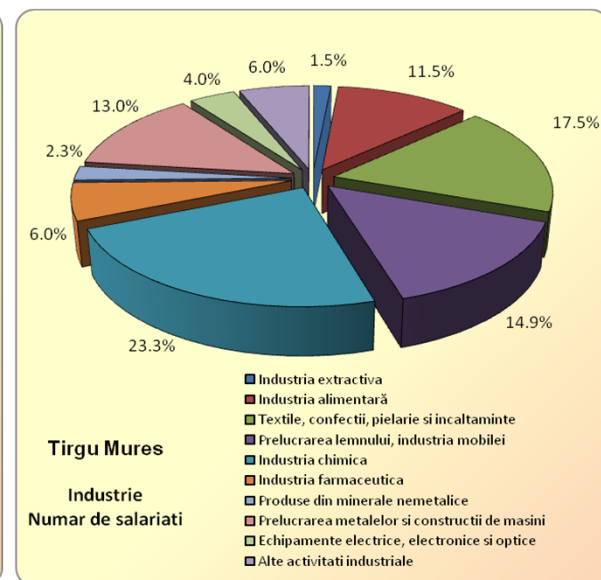
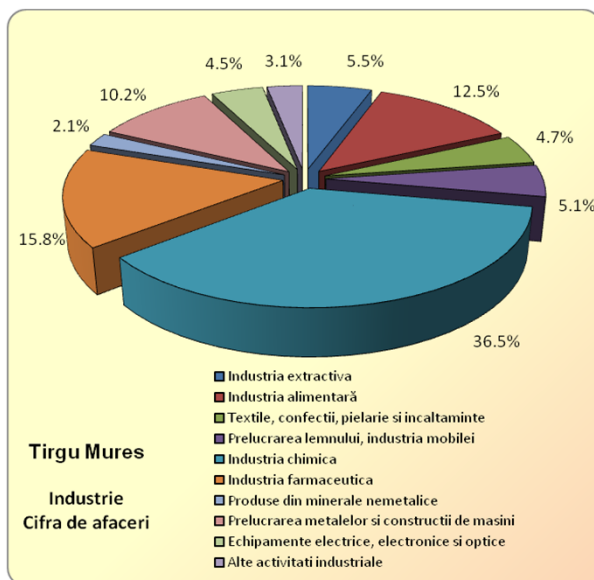
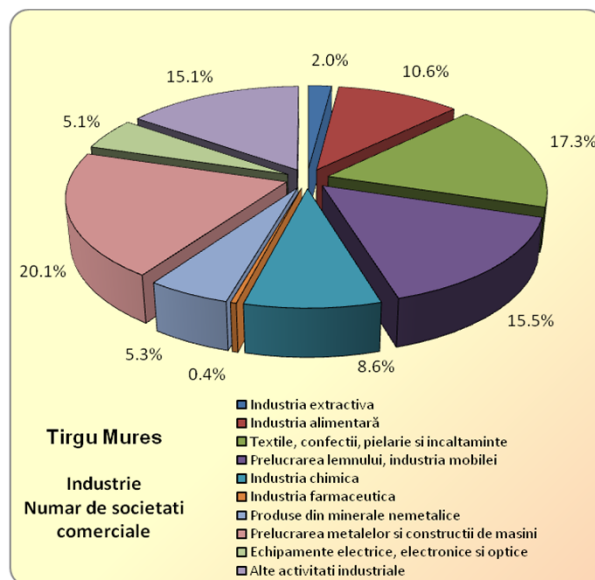
Profitabilitatea
Ponderea profitului brut in cifra de afaceri %

Domenii de activitate

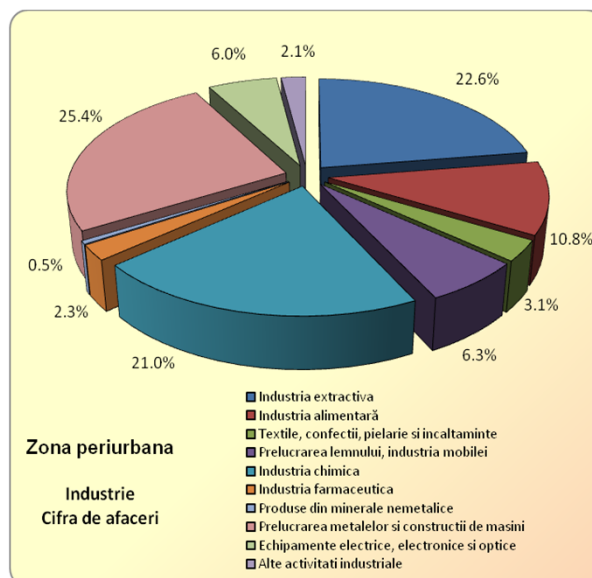
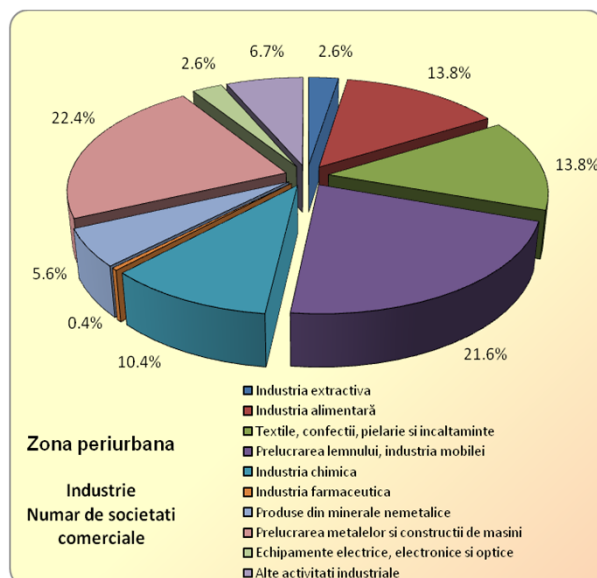

Industrie Tirgu Mures

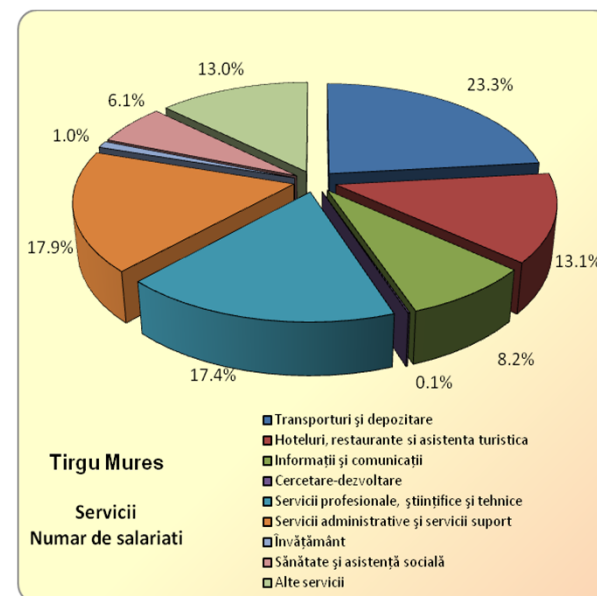
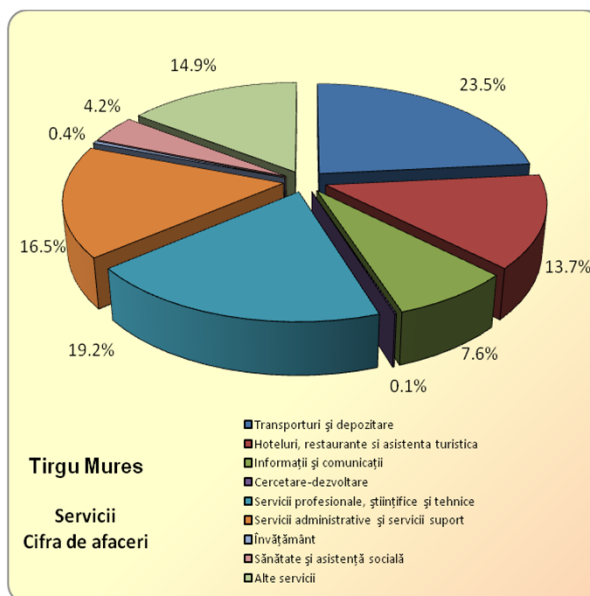
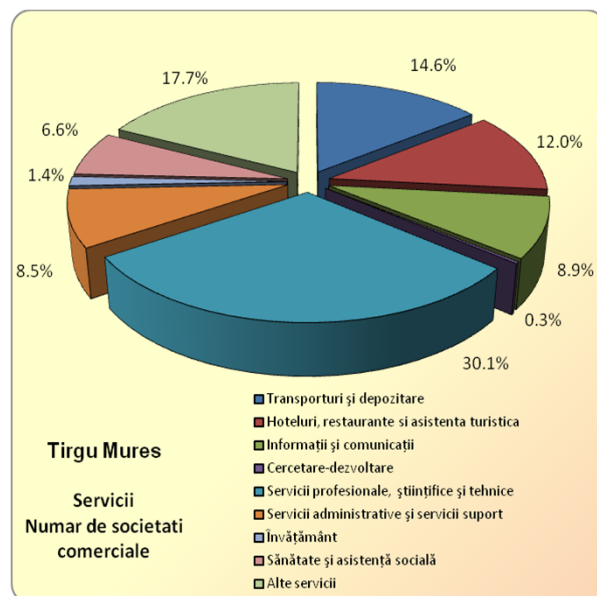
Industria extractiva	Anvergo SRL, Depomureş SA, Amgaz SA, Tracos SRL, Italia Construct SRL
Industria alimentară	Industrializarea Laptelui Mureş SA, Primacom SRL, Indlacto Mureş SRL, Pacovis România SRL, Tim Ko Brut SRL, Tordai Impex SRL
Industria de textile, confecții, pielărie și încălțăminte	Textila Mureş Socom, Gitogi Service SRL, Manpel International SRL, Textor Distribuție SA, Textil Iteco SRL, Modi Ital Textil SRL, Textor SA
Prelucrarea lemnului, industria mobilei	Mobex SA, Ilefor SA, Studio Mex SRL, Robex SRL, Saifamim Prod SRL, Mark Prodholz SRL, Comodex SCM
Industria chimica	Azumureş SA, Triplast SRL, Prodcomplex SA, Romchim SRL, Ani Co Trade SRL
Industria produselor farmaceutice	Gedeon Richter România SA, Sandoz SRL, Bio Eel SRL, Aesculap Prod SRL
Fabricarea produselor din minerale nemetalice	Kronberger Group SA, Aspharom SRL, Primer Electro SRL, Valpet SA, Prefabricate Mureş SRL, Eurobet SRL, Reichon SRL
Prelucrarea metalelor și construcții de mașini	CIE Matricon SA, Allstar Prod SRL, Electromureş SA, Plasmaterm SA, Primex Mureş SRL, Ortoprofil Prod România SRL, Viva Com SRL
Fabricarea de echipamente electrice, electronice și optice	Romcab SA, Aages SRL, Bata Rom SRL, Nakita Prod Comimpex SRL, Omni Cable SRL, Italoptica SRL

Industrie zona periurbana

Industria extractiva	Foraj Sonde SA Ernei
Industria alimentară	Sanlacta SA Sântana de Mureș, Therezia Prodcom SRL Pănet, Dona Impex SRL Voiniceni, Bere Mureș Ungheni (preluata de grupul Heineken prin Brau Union AG)
Industria de textile, confecții, pielărie și încălțăminte	Rusancom Prod SRL Nazna, Maconf SRL Ungheni, Cicchine International SRL Corunca, Just Now SRL Corunca, Hungant SRL Corunca
Prelucrarea lemnului, industria mobilei	Mobinarta SA Voiniceni, Mobitech SRL Nazna, Grange E.E. (Eastern Europe) SRL Ungheni
Industria chimică	Daw Bența România SRL Sâncraiu de Mureș, Allbright Com SRL Ungheni, EPS Thermopor SRL Sâncraiu de Mureș
Industria produselor farmaceutice	Vim Spectrum SRL Corunca
Fabricarea produselor din minerale nemetalice	Tile Construct SRL Sânpaul
Prelucrarea metalelor și construcții de mașini	Hirschmann România SRL Chirileu, Kern Liebers Carpatia SCS Sâncraiu De Mureș, Dürkopp Adler SRL Sângeorgiu de Mureș, Allcolors Serv SRL Ungheni, Imatex SA Sântana de Mureș, Industrianlagen SRL Livezeni
Fabricarea de echipamente electrice, electronice și optice	Top Electro SRL Sângeorgiu de Mureș, Fa.Ro.Tec. SRL Ungheni

Servicii

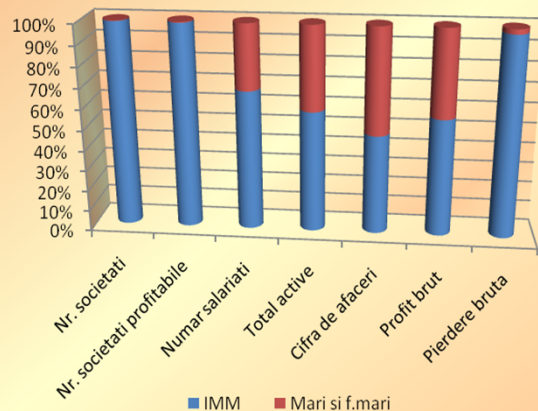

- Servicii financiar-bancare și de asigurări
- Telecomunicații
- Mass media

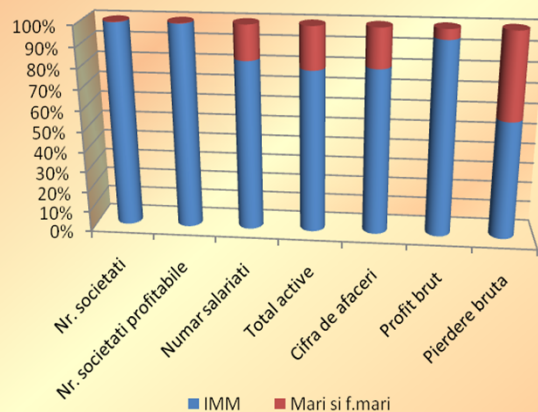
- Transporturi
- Turism
- Educație
- Sănătate și asistență socială

IMM

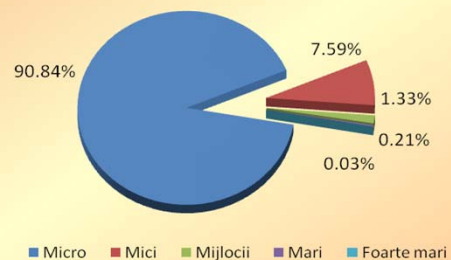
Pondereea sectorului IMM in Tirgu Mures

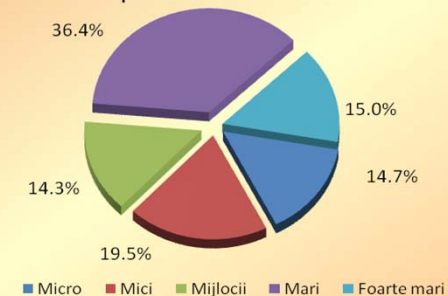
Pondereea sectorului IMM in zona periurbana

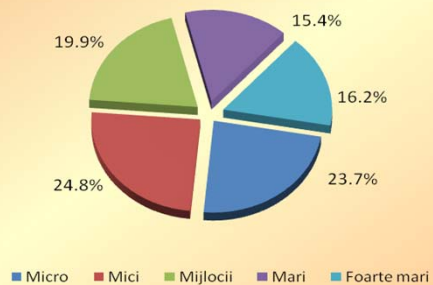
Repartitia numarului de firme dupa marimea intreprinderii - TIRGU MURES

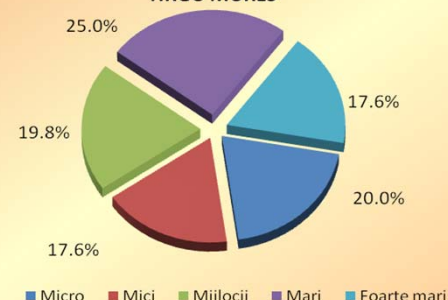
Repartitia cifrei de afaceri dupa marimea intreprinderii - TIRGU MURES

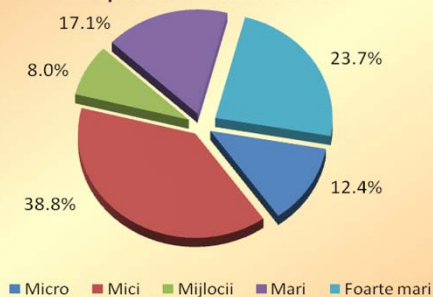
Repartitia numarului de salariatii dupa marimea intreprinderii - TIRGU MURES

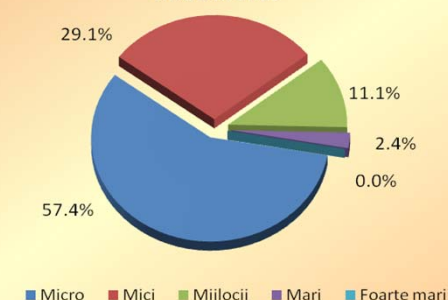
Repartitia profitului brut dupa marimea intreprinderii TIRGU MURES

Repartitia activelor totale dupa marimea intreprinderii - TIRGU MURES

Repartitia pierderii dupa marimea intreprinderii TIRGU MURES

Domenii de excelenta - specializare

- E.ON GAZ ROMÂNIA SA
- AZOMUREȘ SA
- E.ON GAZ DISTRIBUTIE SA
- SANDOZ SRL
- FORAJ SONDE SA
- INDUSTRIALIZAREA LAPTELUI MUREȘ SA
- GEDEON RICHTER ROMÂNIA SA
- E.ON SERVICII SRL
- ANVERGO SRL
- SOCOT SA
- BIO EEL SRL
- DAW BENTA ROMÂNIA SRL
- Productia de mobila
- Ingrasaminte chimice
- Medicamente
- Gaze naturale
- Lactate branzeturi

Directii de dezvoltare

- **Politicile promovate de către Comisia Europeană în contextul Strategiei Europa 2020**, care prevede trei priorități care se susțin reciproc:
 - **creștere inteligentă**: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
 - **creștere durabilă**: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
 - **creștere favorabilă incluziunii**: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Directii de dezvoltare

- O dezvoltare industrială pentru o economie verde
 - Susținerea activităților de **cercetare, dezvoltare și inovare** în strânsa legătura cu necesitățile reale ale industriei și cu cerințele pieței
 - **Promovarea tehnologiilor digitale** în toate etapele, de la proiectare la producție și
 - Eficiența energetică și creșterea ponderii **surselor de energie regenerabile**
 - Inventarierea siturilor industriale dezafectate
 - Incadrarea în lanțuri de producători și furnizori – **clustere** –
„Diamantul competitivității” - naturale și create pe cale administrativă:
universități, agenții de standardizare, think tank-uri, furnizori de instruire profesională și patronate – ce asigură instruire specializată, educație, informație, cercetare și suport tehnic)
 - Industrii tradiționale, high –tech, bazate pe științele vieții și alimentație

Directii de dezvoltare

- O agenda digitala pentru Tirgu Mures
 - Pentru afirmarea rolului **tehnologiei informațiilor și comunicațiilor** ca pârghie necesara și obligatorie într-un mediu concurențial din ce în ce mai accentuat se va urmări agregarea cererii publice, creșterea utilizării și **sporirea accesibilității serviciilor digitale**, creșterea disponibilității și atractivității serviciilor, dezvoltarea de conținut și aplicații, educația și conștientizarea consumatorilor.
 - Dezvoltarea serviciilor de **cercetare, consultanța, expertiza, informatica**, a celor financiare și de perfecționare manageriala va contribui direct la creșterea productivității resurselor totale consumate pe ansamblul economiei, având în vedere ca în sectorul serviciilor raportul dintre valoarea adăugata bruta si consumul intermediar este net superior celui din agricultura, industrie și construcții (supermarket de consultanta)

Directii de dezvoltare

- Centru de transfer logistic
- Centru turistic: turism cultural, de afaceri si de evenimente, de agrement, de sanatate
- Centru de dezvoltare a medicinei si a activitatilor conexe: invatamant medical, cercetare-dezvoltare, medicamente, aparatura medicala
- O agenda pentru noi competente si locuri de munca - Centru de dezvoltare a invatamantului si cercetarii stiintifice, educatie antreprenoriala, formare stiintifica
- Parcuri stiintifice, parcuri tehnologice, centre de afaceri (supermarket de consultanta)